

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „Koroški Slovenec“,
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
pol. in gospod. društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

**List za politiko,
gospodarstvo in prosveto**

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrtletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrtletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—.

Vesele velikonočne praznike

pošči vsem cenjenim naročnikom in čitateljem

uredništvo in upravlništvo.

Vstajenje.

Mlada vigred po naših vaseh in pesem naših zvonov, velikonočne sveče po naših cerkvah in naše prazničnovesele srce: vse en sam srečen vrisk: Kristus je vstal! In v širni „sveti“ Rusiji, ki preživlja dolg križev teden, si verniki polglasno in skrivaj šepečejo, ker ne smejo in ne morejo glasno zavriskati v pozdrav kakor nekdanj: Kristus je vstal! Resnično je vstal!

Ali je to vsakoletno Kristusovo vstajenje, ki nas zgrabi kakor silen vihar in nas dvigne iz teh zemeljskih rev do čistega veselja, ali je res samo spomin enkratnega nezaslišnega dogodka: Tri dni je ležal v grobu in tretji dan je zmagovalen vstal od mrtvih? Ali ni tudi naše vstajenje? Ali nima v njem svoj vir vse vstajenje sploh? V velikanski grob je bil zakopal Lucifer vse človeštvo, nas vse, še preden smo se rodili, ko je bil zapečal naša praroditelja k pregrešnemu napuhu, da sta hotela biti svoja bogova. Kristus, poln božjega življenja je stopil doli v ta grob duhovno mrtvega človeštva in z božjo silo je obudil človeštvo k božjemu življenju. Mi vsi, smo vstali s Kristusom v krstu. Od mrtvih vstali Kristus nas še vedno dviga s svojo roko ven iz te umrljivosti, dokler nas ne bo ob koncu vse zemeljske zgodovine v zmagovalstvu vodil v večni dom.

Ta zavest, da je Kristus vstal, in upanje, da z njim vstajamo k večni slavi tudi mi, to je naše velikonočno veselje. Narašča pa naše velikonočno veselje še v prepričanju, da mora vstati s tem Zmagovalcem vse, kar je v globinah trpljenja, ker vemo, da je vse zemeljsko življenje in nehanje le zrcalo božje, večne resničnosti.

Iz tega spoznanja zasije svetel žarek na naše osebno trpljenje. Kako kruta zna biti človeška nezvestoba, kako močna telesna bolezen in duševna potrlost, pomanjkanje in preziranje, krivica in nesreča gloda naše borno življenje. Pa se zavem: Vstal bom, ker sem Kristusov. In že tudi vem, da ima moja bridkost svoj smisel; s tem pa je le še polovična bridkost.

A nisem Kristusov le jaz. Vsi moji sosede, vsa vas, vsa fara, vsa dolina, ves narod — vsi smo Kristusovi! In vsi bomo vstali z njim. Odprimo oči, naše duše za to veliko gledanje! In zopet bo svobodno naše srce, ki se vsa ta leta krči v veliki bolesti. Naš narod je raztrgan. Da ga delijo državne meje v tri drobce, še ni nesreča. A hudo je to, da hočejo med drobci zgraditi duhovne meje, da hočejo podvezati narodno življenje. Naš narod trpi. Na Goriškem bori boj na življenje in smrt; pri nas doma za svoje ime, za svojo zemljo, za svojo besedo. Če se bojujemo v živi zvezi z zmagovalnim Vstalom, bomo vstali tudi mi v novo narodno življenje. Trpljenje je le druga stran zmage.

In Kristusov je ves širni svet. Ali je res njegov? Brezbožniki korakajo skozi svet, strahotno se množi njih število. Kakor močna povodenj naraščajo. In ob zadnji gorski vasi pljuska divji val. Ali je torej svet res Kristusov? Je! Zakaj tam, kjer je mnogo

sence, je tudi mnogo luči. In ti dobri bodo vstali s Kristusom. In ni Kristusov! Ker bodo vstali tudi brezbožniki, od Kajna in Judeža in vseh krvoločnežev davnih ter naših dni pa do zadnjega zločinca bodočnosti — a ne s Kristusom. Vstajenje brez Kristusa pa je večno umiranje.

In Kristusov je ves širni svet, katerega danes pretresa gospodarska krize, doslej še nikdar tako razsežne in resne. Ni ogrožen samo kmetiški stan, nevarnost preti vsem stanovom in vsi iščejo rešitve. In strašni sovražnik je — mašina, ki izpodkopa tla človeku, delavcu. Kadar je bolan samo en ud, trpi vse telo. Če pa so bolni vsi udje, je telo v smrtni nevarnosti. Kdo bo rešil svet iz teh bolečin? Vse gospodarske konference ne! Velika ne- vera tiči v vseh teh človeških prizadevanjih, nevera, da more človek vstati brez Kristusa. Ne more! Zakaj treba je iskati božje kraljestvo in njegovo pravico, človeka, vsakega človeka ljubiti kot otroka božjega in brata, potem bo vse ostalo vsakemu navrženo. A svet ne išče več kraljestva božjega in noče poznati pravice. Pa si bo moral premisliti, če se noče pogrezniti v gospodarskem razsulu, temveč vstati k novemu združenemu delu.

S skrbjo se izprašujemo za bodočnost našega narodnega drobca. Vstajenje ali grob? Neverneži! Ali ne živimo od božjega kruha in božje besede? Tako dolgo pa smo v Kristusu. Seveda moramo izrabiti naše sile, boriti se moramo. In tu se hočemo resno vprašati: Ali pripravljamo naše vstajenje s tem, da udano, potrpežljivo prenašamo naše narodno trpljenje? Zakaj za narod veljajo isti zakoni kot za posameznega človeka. Pot do vstajenja je križev pot. Ali živimo iz tiste vernosti, ki kljubuje vsem navalom, ker je prepričana o božji moči in božji volji? Ali smo na skrbnem delu za vzgojo naše mladine v danih razmerah? Ali negujemo naš dijaški naraščaj, naše najdragocenejše, zakladnico naših bodočih voditeljev? In ali se naše sile ne izgubljajo prepogosto v negativni kritiki, v samem čakanju, mesto da primemo za orodje in gremo na delo? Ali ustvarjamo našo skupnost in ohranjamo našo kmečko pristnost? Sama vprašanja, ki kričijo po odgovoru, ki mora izzveneti najprej v ponižno priznanje: naša krivda! za preteklost in potem v odločen: da! za bodočnost.

Vsi hočemo vstati iz mlačnosti, brezbriznosti, sebičnosti, in v našem življenju uresni-

VABILO

na

REDNI LETNI OBČNI ZBOR

Političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem, ki se vrši v četrtek, dne 9. aprila 1931 ob 10. uri dop. v društvenih prostorih v Celovcu.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Volitev novega odbora.
3. Določitev članarine za leto 1931.
4. Predlogi članov.
5. Slučajnosti.

K mnogoštevilni udeležbi vabi

načelstvo.

Opomba: Predlogi članov se morajo vsaj 8 dni poprej vpslati pismenim potom društveni pisarni. Dostop k občnemu zboru je dovoljen samo društvenim članom, ki se izkažejo s člansko izkaznico.

čevati, kar spoznamo za odrešenje sebi in svetu. Močno hočemo rasti v njivah, v katere nas je sejal božji sejalec in pognati iz sočnatih korenin vernega in narodnega življenja, da doživimo sami, naš narod, ves svet, vstajenje s Kristusom. Aleluja!

Pri obolenjih vsled prehlajenja, revmatičnih, skrninastih in živčnih bolečin so T o g a l tablete neprekosljive. T o g a l izloča scalnično kislino in seže potemtakem neposredno do korenine zla. — V vseh lekarnah. Cena S 2,40. 1

Seja deželnega kulturnega sveta dne 20. februarja 1931.

(Konec.)

Prodajanje svinj in goveje živine.

Dr. Schenck: Odpošiljanje svinj na Dunaj se je izredno obneslo. Zdaj že pošiljajo gorjanske občine v Lesni dolini, ki so sicer svinjino le kupovale. Na Dunaju se je zadnji čas cena nekaj zboljšala, a še ni povoljna. Blago je počez dobre kakovosti, le nekateri kraji so poslali kvalitetnega blaga: Bistrica ob Dravi, Paternion in Požarnica, kjer imajo izbornu svinjerejo. Najboljše blago se je plačevalo po 1,80—1,85 S. Na lepo kakovost bo treba paziti, da se svinj iznebimo tudi potem še, ko se ne bo več moglo doplačevati. Zdaj gre vsaki teden 6 do 13 vagonov prašičev na Dunaj, ta teden 13, in že se kmetje sami zglašajo, da jih ni treba šele iskati. To odpošiljanje ne bo ponehalo, ker so ljudje prepričani, da je tudi pri slabi ceni še najboljše, pitati prašiče. Organizacija je dobra in zlasti v Labudski dolini ni več nobenih težav. Ljudje, ki kupujejo naše prašice, prihajajo potem v deželo po govedino. Bela živina na Spodnjem Koroškem se lahko prodaja. Dunajčani pravijo, da je ta pasma najboljše za pitanje. Veliko težav pa imajo kmetje na Gornjem Koroškem, ki so svojo marogasto živino zmirom oddajali na Bavarsko. Ali zdaj trpi Bavarska pod gospodarsko krizo in kupuje le malo kaj. Poskušalo se je tudi medlo klavno živino spraviti na Dunaj, ker doma ni odjemalca. Cena je seve slaba ali pošiljalo se bo naprej. Nižjeavstrijske tovarne rade kupujejo naše plemenske vole. Cena pa je le slaba in se ne bo dvignila, dokler ne bo mogoče omejiti preobilno uvažanje iz inozemstva. S prekupcem Hamruzem se je sklenila pogodba, da izvažajo koroško pitovno živino v Bregenz.

Nov klavni red bi radi.

Celovski mesarji so napravili na magistrat vlogo, v kateri zahtevajo, da se izpremeni klavni red. Mesarji hočejo, da se znanprej ne določuje klavna teža kakor ves čas do zdaj. Hočejo namreč, da se odreže nekaj na vratu, odreže kravje vime in bikova mašča, vsega vkup bi bilo 2% teže, ki bi se ne računala, seve v škodo kmetu. V celovski klavnici se kolje na leto 3000 goved, počez vsako po 300 kg. Kmetje bi se skupno oškodili za 54.000 S v letu. Kulturni svet proti temu odločno ugovarja, ker ni nobenega razloga, da se stari red izpreminja. Klavni red pa mora potrditi tudi deželna vlada, in kulturni svet se bo, ako ugovor pri magistratu ne bi zalegel, obrnil do deželne vlade.

Ogledovanje mesa po trihinah.

Ogledovanje mesa po trihinah je občinam prosto. Deželna vlada je zdaj naročila, da se uvede za to upravna odškodnica — Verwaltungsabgabe — 1 S za prašiča, 3 gr. za kilo mesa in 10 S za preiskavanje mesa. Ta davek seve zopet zadene le producenta. V celovski klavnici se v letu zakolje 12.000 prašičev, torej se kmete obremenijo z 12.000 S. Pristojbina naj se odmeri kolikor mogoče nizko, za prašiča 40 g za preiskavanje mesa 5 S z ozirom na dejstvo, da so tu prizadeti siromaki, ki morajo klati obolelo žival. Do zdaj se je zglašilo za preiskavanje mesa po trihinah

še 14 občin. Slučaji, da so živali naseljene od trihin, so zelo redki, in menda niti Dunaj mesa po trihinah ne preiskuje.

Pregledovanje tržnega mesa v klavnici.

Krasnig: Na celovškem trgu je bila navada, da so ljudje prodajali meso v manjših množinah, ki ga je občinski uradnik pregledal na mestu. Proti temu se pritožili mesarji in se morajo tisti kosi mesa zdaj prinesiti v klavnico in šele potem, ko so setamžigosali jih smejo kmetice nesti na trg. Klavnica je pa od trga daleč oddaljena in pri slabem zasneženem potu je ljudem zelo neprimerno hoditi tja. Naj stvar ostane pri starem in občina naj kakor do zdaj na trgu pregleduje. — Dr. Scheusch: Sedanja navada ne odgovarja predpisom, občina je zdaj šla strogo postavno pot. Ali drugi pomisleki so: kmetice prinašajo meso v manjših kosih in na te kose občina pritiska svojo 3,5 cm dolgo štampljo, tako da vse meso dobiva neokusen pogled. Ko postava ne določuje o kakem žigosanju nič, se bo kulturni svet obrnil do ministrstva.

Konjereja.

Dr. Scheusch: Obžalovati je, da se vsako leto pripelje v Avstrijo 7—9000 konj, mi pa moramo prositi, da jih nam Nemci 1000 odkupijo. Uvoz konj je tako pretiran, da konjereja ne more uspevati. Zilani pa redijo že preveč starega težkega konja, to je naporno. Sicer se pa sme računati, da se bo že prihodnje leto potrebovalo veliko konj, ko so se konji po vojski že porabili in postarali.

Msgr. Podgorc priporoča, naj kulturni svet pošlje par strokovnjakov v Monakovo, da najdejo stika z ljudmi, ki konje kupujejo. Velika mesta za vožnjo v bližini, kjer se mora često čakati, opuščajo dragi avto in se poslužujejo zopet konj. Upati je, da se bo težkega konja zopet potrebovalo. Da se zdaj zrebeta prodajajo, je škoda za konjerejo. Veliko več se izkupi, ko se more prodajati štiriletnega zrelega konja. — Dr. Scheusch svari, da bi se zdaj noriški konj kvaril s kako lažjo pasmo. Lahki Haflinger konj naj se redi v višjih planinskih dolinah, drugod pa naj se redijo mule in se je v ta namen že postavilo tja par krepkih oslov.

Paušaliranje dohodninskega davka.

Hernler: Čas prihaja, ko se morajo dohodki fatirati — pripoznati — in zopet se za kmete ne bo doseglo pavšaliranja. Treba bo stopiti do finančne direkcije, da se stvar uredi, ko ljudje ne morejo polagati pravih računov in se jih sicer krivično obdavčuje.

Dr. Stotter: Kulturni svet se je že obrnil na finančno ministrstvo s prošnjo, da se finančni direkciji naroči, da uvede poganja. Listu Mitteilungen so se priložili vzorci, s katerimi se zamorejo braniti. Bati se je, da s finančno oblastjo ne pridemo do sporazuma. Naj oblast lanetijske glavne korporacije ne izživa s krivičnim merjenjem davka! (Konec.)

POLITIČNI PREGLED

Carinska unija med Avstrijo in Nemčijo. O priliki obiska nemškega zunanjega ministra dr. Curtiusa na Dunaju je bila sklenjena med Nemčijo in Avstrijo neka pogodba, na podlagi katere se bodo uredili gospodarski odnosi med obema državama. Pogodba predvideva, da se bodo nemške in avstrijske carine in sploh trgovinske pogodbe med obema državama spravile v sklad v najširši meri, pri čemer se bo obenem odpravila izvozna carina za blagovni promet med Avstrijo in Nemčijo. Namesto tega bo stopila takozvana vmesna carina, ki bo tvorila neko varstvo za proizvajajočo industrijo obeh držav za prehodni čas, ki pa se bodo morda deloma nadomestila s karteliranjem. Carinske uprave obeh držav ostanejo samostojne, carinski dohodki pa se bodo po preteku proračunskega leta razdelili med obe državi primerno po številu prebivalstva. Praktični pomeni ta pogodba prvi korak za regionalno (krajinsko) gospodarstvo in ima cili, napraviti neškodljive carinske meje, s katerimi so mirovne pogodbe raztrgale Evropo. V bodočnosti se bodo trgovinske pogodbe sklepale z jugovzhodnimi evropskimi agrarnimi državami med Nemčijo in Avstrijo samo skupno, pri čemer bo treba seveda zagotoviti pristanek onih držav, ki bi lahko bile oškodovane vsled dovolitve nameranih prednostnih žitnih carin. Ko se je za to pogodbo zoznalo, so vložili francoski, italijanski in češkoslovaški poslanik pri naši vladi protest.

Dr. Schober je odgovoril, da nikakor ne gre za politično akcijo in da ni nobenih gotovih sklepov Avstrije in Nemčije ter da v objavi smernic za carinsko skupnost ni videti drugega kot pripravljenost, stopiti v pogajanja za carinsko in trgovsko politično zblizanje, pri čemer bo ostala nedotaknjena popolna gospodarska neodvisnost Avstrije in h kateri bodo povabljene vse ostale države. Francosko javno mnenje je proti pogodbi. Pariški „Petit Parisien“ naglašava v uvodniku, da je ta dogodek tako dalekosežnega pomena, da se more primerjati k večjemu s svoječasnno aneksijo Bosne in Hercegovine po tedanji avstro-ogrski monarhiji. Med Berlinom in Dunajem sklenjena pogodba pomeni praktično okupacijo Avstrije po veliki in močni Nemčiji. Izven vsakega dvoma je, da bo gospodarski okupaciji Avstrije po Nemčiji sledila kmalu tudi politična, kar pa bi pomenilo kršitev mirovnih pogodb, proti čemu bi morala vsa Evropa odločno protestirati. Drugi listi pravijo, da carinska unija dejansko združuje dve državi v eno celoto, pa čeprav ohranja na zunaj še vsaka država svojo samostojnost. S carinsko unijo je prvo poglavje priključitve izvedeno in v tem je pomen carinske unije, pa tudi vseh protestov proti tej uniji. V zvezi z industrijsko že prerazvito Nemčijo ne more Avstrija vzdržati konkurence in nedvomljivo mora pasti na stopinjo nemške kolonije. Avstrija postane le izhodišče za nemško gospodarsko prodiranje na vzhod in jugovzhod. Oster odpor proti pogodbi je tudi v Italiji in Češkoslovaški. Treba je počakati, kako se bo zadeva razvila.

Italija. Italijani se še vedno razburjajo radi molitev dne 19. marca za versko svobodo italijanskih Jugoslovancev. Dunajski italijanski poslanik je celo protestiral proti tozadevni maši, ki jo je bral pater Innerkofler na Dunaju. Dr. Schober mu je odgovoril, da se ne vmešava v cerkvene zadeve. Italijanski vladni krogi še vedno pritiskajo na Vatikan, da bi nastopil proti dr. Bauerju. — V Italiji obstoja zakon, ki zahteva od „tujerodcev“, to je od Slovanov in Nemcev v Italiji, neke vrste kontribucije; zakaj edino občine s slovenskim in nemškim prebivalstvom so dolžne preskrbeti italijanskim učiteljem brezplačno stanovanje, ali pa jim plačati stanarino. Zakon je bil sprejet v priznanje italijanskim učiteljem, ker imajo z otroci slovanskih ali nemških staršev, ki jim ubijajo v glavo tuj jezik, več dela. Prizadevanju ljudstvu ne gre v glavo, zakaj mora baš ono plačevati to nagrado tujim učiteljem in ne n. pr. država. — Kmetje v južni Italiji se punjajo, kjer le morejo. Tako so v Cancellari in Triggianu vdrl v občinski dom in ga opustošili. V Linguaglossi blizu Katanije je 500 žensk navalilo na občinsko hišo in sedež fašja. Več žensk je bilo aretiranih. Odvedli so jih v Kantonijo in 30 jih pride pred sodišče. V Cisterinu v Apuliji je množica tudi vdrla v občinski dom. Nekega jutra so v Iripinu v Basilicati na zidovih lepake: „Proč Mussolini! Nočemu umreti za lakoto!“ Občinski učitelji že več mesecev niso prejeli plače in napovedujejo splošno stavko.

DOMAČE NOVICE

Veselo Alelujo! V velikonočnem tednu ima marsikatera gospodinja navado, da obdari v tem tednu reveže in uboge bolnike. Veselo Alelujo prinašajo take plemenite osebe trpečim. Velikonočno soboto 1929 je šel Anton k pevski vaji. Mama mu je napolnila nahrbtnik s strdjo, mesom in pogačo. Strd je nesel mladenci, bolniku, meso in pogačo je izročil staremu bolehnemu možu. Druga mati je zopet podarila srajco 74 let staremu samotarju. Dve materi sta dali celo obleko v dar. Dobra mamica že vse tako uredi, da doni v srcih družine še prav posebno na veliko noč veličastna Aleluja. O, kako vesela je mama, če je ata zdrav, zadovoljen in doma, če so otroci zdravi in pridni! Tuintam pogosti na velikonočno soboto popoldne po blagoslovljanju jedil v oddaljeni vasi od farne cerkve prijazna gospodinja župnika, mežnarja in ministranta ter sosedo z okusnim pecivom in kavo. Vsem družinam želi prav veličastno Alelujo. Mati.

Notranje posojilo. Država najame 7 odstotno notranje posojilo za zidanje stanovanjskih hiš v letošnjem letu. To bo največje no-

tranje posojilo po svetovni vojni. Posojilo znaša 150 milijonov S. Podpisovanje posojila se je pričelo 27. marca in se konča 11. aprila. Vrnjeno bo v roku 40 let. Emisijski tečaj znaša 95 odstotkov. Posojilo je zavarovano z državnim jamstvom, z jamstvom emisijskih zavodov samih, s hipotekarno vknjižbo na dozidane hiše in z jamstvom bančne družbe, ki vrši službo posojila. Denar je varno naložen. Posojilo popiše lahko vsak pri poštne uradu. Dne 11. aprila poteče rok. Posojilo se glasi na 100, 200, 1000 in 5000 S v zlatu. Obresti se bodo izplačevale 1. aprila in 1. oktobra vsakega leta.

Mi in oni. Mariborski večernik „Jutra“ piše pod tem naslovom o razmerah med Jugoslavlani, Italijani in Nemci v preteklosti in o pravicah, ki jih uživajo manjšine v Jugoslaviji. Svoj članek zaključuje: Kaj delajo kulturni Italijani in Nemci? Škoda bi bilo ponavljati vsa nasilja, storjena nad našimi rojaki na Primorskem in Koroškem. Omenimo naj samo najnovejša: preganjanje slovenskega duhovništva po fašistih, plenjenje celo slovenskih molitvenikov, pripravljajoče se uradno izbrisanje vse manjšine z ljudskim štetjem, ki bo štel le državljane, ne več narodnosti, in naseljevanje Italijanov na Primorskem in rajhovski protestantskih Nemcev na Koroškem. S peklenko doslednostjo uničujejo oboji naš narod v svojih državah, odrekajo mu celo pravico, da bi se posluževali svojega maternega jezika v molitvi k svojemu Bogu! Marsikaj bi pa mogli navesti tudi glede kulturnih stikov. Nemoteno prihajajo k nam razni nemški umetniki in predavatelji, nemoteno gostujejo Tegernseerci, operetni in drugi ansambli itd. Ko je pa nedavno vodstvo ljubljanskega gledališča stopilo v stik s celovškim radl gostovanjem, so Celovčani to enostavno odklonili. Enako je nemška „znanstvena“ revija „Geopolitik“ vrnila slovenskemu znanstveniku sestavek o geografski enoti Slovenije in Jugoslavije. Tam se druga plat zvona, četudi strogo objektivna in znanstveno podana, niti slišati ne sme. Taka je tedaj razlika med nami in njimi, med „barbari“ in dediči prastare tisočletne kulture! Kje je tedaj zares Evropa, kulturna, civilizirana, človečanska Evropa? Pri njih ali pri nas? Toda mi ne tožimo in ne jadikujemo, ker vemo, da je vse to le znak bolehanja, dočim smo mi zdravi in lahko mirno in samozavestno gledamo v bodočnost.

Času primerno. Revmatičnih bolečin in glavobola se iznebimo s Tegal-tabletami, ki so se izbornu obnesle. Tegal-tablete razpustijo škodljive dele in pripomorejo do hitrega olajšanja in popolne ozdravitve. Nad 6000 zdravnikov potrjuje izbornu, bolečine lajšajoč in zdravilen učinek. Pomirjujoči učinek Togonal ga usposablja tudi proti nespečnosti.

Št. Janž v Rožu. Kakor slišimo, je kolar Anton Gabriel napravil mojstrski izpit za kolarsko obrt. Novemu mojstru prav iskreno čestitamo in upamo, da bo zanaprej boljše volje nego doslej!

Drobne koroške novice. Bivši landbundovski poslanec general Mario Franz v. Velikipriloh je v 63 letu starosti umrl v svoji vili v Ribnici. Prepeljan je bil v Gradec in pokopan v družinski grobnici. — Dne 21. marca je bilo zabeleženih na Koroškem 14.020 podpiranih brezposelnih. Število se je znižalo za 197. — Za strokovnjake v čebelarstvih zadevah je imenovala deželna vlada: Oskarja Hertla, računskega ravnatelja v Celovcu, Josipa Černeja, nadučitelja v Trušnjah in Franca Jakliča, potovalnega učitelja v Čajni. — Dne 27. marca se je drugič volil celovski župan. Volitev je ostala kakor prvič tudi sedaj brezuspešna. Ponojne volitve bodo sledile. — Delavec Wacker v Pressinggrabnu pri Wolfersbergu je iz obupa pognal vsakemu izmed treh svojih otrok po eno kroglo v glavo in se nazadnje sam ustrelil. Vsi trije otroci so pozneje podlegli poškodbam. — Koroški deželni zbor je zasedal pretekli teden štiri dni. Razpravljal je o proračunu in ga sprejel. Med strankami je prišlo do pravih ostrih debat. Poročilo o poteku seje prinesemo prihodnjič.

DRUŠTVENI VESTNIK

Društvene prireditve. Na velikonočni ponedeljek, dne 6. aprila ob 3. uri popoldne uprizaro društvo „Bilka“ v Bilčovsu v Knabrlavi dvorani v Veljni vasi igro „Razvalina življenja“.

SLIKE IZ ŽIVLJENJA IN SVETA

JUBILEJNA PRILOGA „KOROŠKEMU SLOVENCU“

Vstajenja dan

Koroške trate zelenite,
planine bele, zablestite
v prejasni dan!

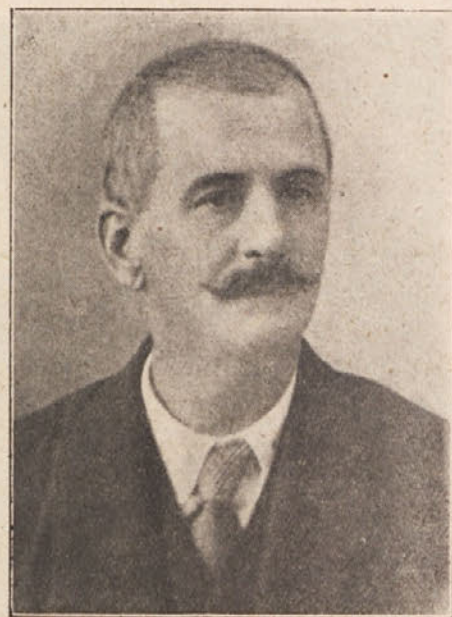
O, naše tihe domačije —
naj zlato solnce vas oblije
in mir svečán!..

Zvonovi naši, zadonite,
slovenskim srcem naročite
na to in ono stran:

Naj z močno vero nas opaja,
s tolažbo, upom nas navdaja
Vstajenja dan!

Fran Aichholzer,
ustanovitelj in prvi urednik »Koroškega Slovenca«.

Ferdo Kraiger,
posestnik v štebnu pri Globasnici, predsednik
Političnega in gospodarskega društva za Slo-
vence na Koroškem in bivši deželnozborski posla-
nec Koroške slovenske stranke.

Vinko Poljanec,
župnik v Škocijanu v Podjuni, predsednik Sloven-
ske krščansko-socijalne zveze za Koroško in dol-
goletni bivši deželnozborski poslanec Koroške
slovenske stranke.

Naši poslanci

Saj jih povečini itak vsi poznate. Neštetokrat so že bili med vami na političnih in gospodarskih shodih, poročali so na občnih zborih naše osrednje organizacije in marsikateri naših naročnikov se je obrnil z zaupanjem do njih v zadevi kake intervencije pri oblastih. Storili so in storijo za slovenski narod na Koroškem kar morejo. Diči jih odkritosrčnost in sočutje s svojim, manjšinskih pravic oropanim narodom, ki ga zastopajo.

Prve deželnozborske volitve smo imeli 19. junija 1921. Tedaj so slovenski volilci poslali v deželni zbor g. Ferda **Kraigerja**, posestnika v Štebnu pri Globasnici, in č. g. Vinka **Poljanca**, župnika v Škocijanu v Podjuni. G. Kraiger, obenem prvi in — z malim presledkom — tudi sedanjí predsednik Političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem, je bil član deželnega zbora do 21. oktobra 1923, ko je zaradi bolezni odklonil ponovno kandidaturo. Č. g. Poljanec, obenem predsednik Slovenske krščansko-socijalne zveze za Koroško, je pripadal deželnemu zboru do 24. aprila 1927. Omenimo, da je bil č. g. Poljanec 5. julija 1921 v vlakcu, ko se je vozil od seje deželnega zbora domov, dejansko napaden — udarec po glavi — opsovan in opljuvan. Oblasti krivcev niso kaznovale ter so se postavile na stališče, da znači napad na slovenskega poslanca, ki je imun, samo razžaljenje časti.

Druge deželnozborske volitve so se vršile 21. oktobra 1923 in je bil na mesto g. Kraigerja izvoljen g. dr. Franc **Petek**, zdravnik v Velikovcu, ki izvršuje na podlagi ponovnih izvolitev svoj poslanski mandat še sedaj. G. dr. Petek je obenem predsednik Slovenskega šolskega društva. Tudi on je bil napaden 19. julija 1925 v Velikovcu na Glavnem trgu. Zanima se predvsem za manjšinske in politične zadeve slovenske manjšine.

Pri tretjih deželnozborskih volitvah dne 24. aprila 1927 je stopil na mesto č. g. Poljanca č. g. Ivan **Starec**, župnik v Hodišah, ki je bil novembra lanskega leta ponovno izvoljen za deželnozborskega poslanca. Njegovo delovno področje v stranki je predvsem gospodarsko.

Stališče naših poslancev v deželnem zboru je težavno, ker imata proti sebi strnjeno fronto vseh nemških strank. Kadar gre za pravice slovenske manjšine, si podajo vse stranke bratsko roko, četudi si stojijo drugače nasproti. Nemških strank tudi ne ganejo ugodnosti, ki so jih postali deležni Nemci v Jugoslaviji.

Če se bo slovenska manjšina na Koroškem vedno zavedala svojega poslanstva, bo svet še slišal o našem brezpravnem položaju v demokratični nemško-avstrijski republiki.

Dr. Fran Petek,
zdravnik v Velikovu in poslanec Koroške slovenske stranke.

Joško Zupanc,
desetletni tajnik Političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem.

Ivan Starc,
župnik v Hodišah in poslanec Koroške slovenske stranke.

Naši uredniki

Po za nas Slovence neugodnem izidu plebiscita je seveda prešlo nekaj časa, da smo se vživeli v novi položaj in prišli s samim seboj na jasno. To je bilo tem težje, ker so nas zapustili vsi prejšnji naši voditelji in nas prepustili usodi. A kmalu smo se zavedli in že 6. marca 1921 se je vršil prvi občni zbor Političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem, ki je sklenil, da je koroškim Slovencem nujno potreben političen list.

Najtežjo nalogo, nalogo ustanovitelja in prvega urednika »Koroškega Slovenca«, je tedaj prevzel g. Fran Aichholzer. Odgovorno uredništvo je iz prijaznosti in naklonjenosti ter iz sočutja z zatirano slovensko manjšino na Koroškem prevzel tehnični vodja Lidove knihtiskarne g. Josip Žinkovský, ki obenem z našim desetletnim jubilejem praznuje desetletnico odgovornega uredništva. Pa tudi ravnatelj tiskarne in voditelj češkoslovaške manjšine v Avstriji, g. Anton Machát, ima velike zasluge za naš list.

V oktobru 1921 je prišel na Dunaj č. g. kaplan Ciril Kandut, da napravi doktorat. Marljivo je študiral in poleg tega urejeval naš list, zakaj že kot dijak se je zanimal za narodna vprašanja. Le kratka doba mu je bila usojena za širjenje njegovih globokih misli med koroškimi Slovenci, ker že 22. junija 1922 ga je po dolgi bolezni pobrala bela žena iz naše srede.

Naj omenimo še njegovega naslednika, ki je prevzel uredništvo ob Veliki noči 1922. Vidite ga na sliki.

Trnjev je bil začetek in še sedaj je pot poslana s trnjem. Pa bo vršil »Koroški Slovenec« svojo važno nalogo tudi naprej, če ga bo tudi v bodoče v isti meri podpiral celotni slovenski narod.

Ciril Kandut,
drugi urednik »Koroškega Slovenca«.

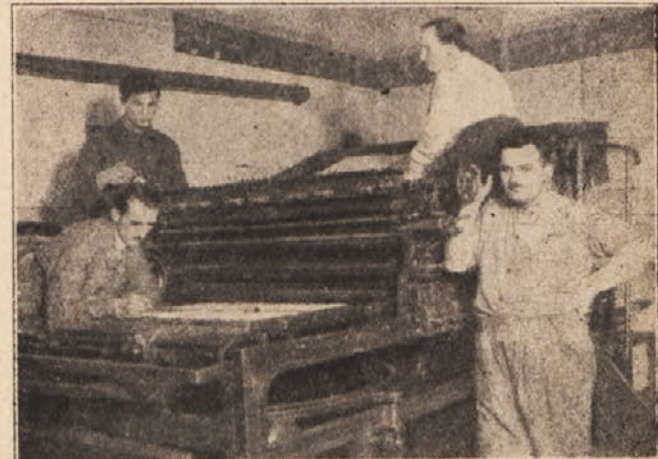
Urednik Rado Wutej.

Tiskarniška knjigoveznica,
v kateri se naš list razpošilja posameznim naročnikom. Na levi knjigovez Dýcka, ki ima opraviti z našim listom že 10 let.

Rihard Roob
ob stavnem stroju, na katerega stavi naš list že 10 let.

Ploščati tiskalni stroj,
s katerim se tiska naš list: ob stroju na desni strojnik, za njim vlagalka, na levi spredaj prevrščevalec, za njim pomožni delavec.

Levo:

Jubilej pisatelja Finžgarja

F. S. Finžgar, župnik v Trnovem v Ljubljani, je nedvomno eden naših najbolj priljubljenih pisateljev. Splošno znana je njegova ljudska igra »Divji lovec«, s katero je bila proslavljena tudi njegova šestdesetletnica v Ljubljani. »Pod svobodnim solncem« je največji naš zgodovinski roman. Velike zasluge ima Finžgar tudi kot urednik knjig Mohorjeve družbe.

Zagrebski nadškof dr. Ante Bauer,

vrhovni katoliški verski poglavar v Jugoslaviji, ki je nedavno izdal slovito pastirsko pismo o zatiranju naših rojakov v Italiji. Po njegovem naročilu so se vršile na Jožefovo javne molitve za versko svobodo bratov onstran meje.

Desno:

Anton Machát,
ravnatelj Lidove knjihtiskarne in voditelj
češkoslovaške manjšine.

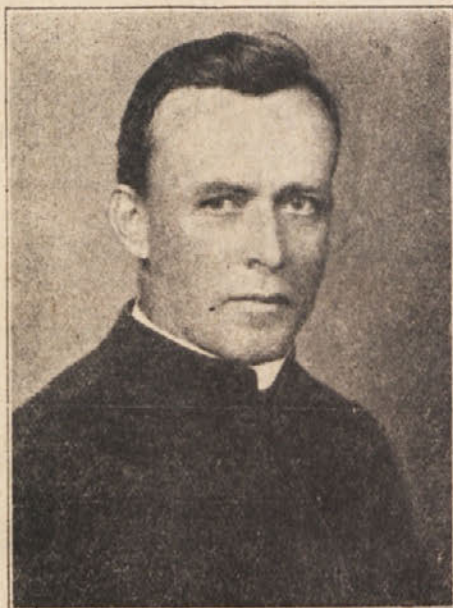
Pročelje Lidove knjihtiskarne, Dunaj V., Margaretenplatz 7, v kateri se že 10 let tiska
»Koroški Slovenec«

Josip Žinkovský,
odgovorni urednik »Koroškega Slovenca« in
tehnični vodja Lidove knjihtiskarne.

Kapelica nad Podgorjanami v Rožu.
Tukaj sem roma pobožno ljudstvo iz Roža in okolice vsako
leto prav številno, da priporoča razne svoje zadeve Materi
božji. Od kapelice je lep razgled na Rož.

Msgr. Valentin Podgore,
kanonik, izdajatelj, lastnik in urednik ted-
nika »Glas pravice«, predhodnika »Koro-
škega Slovenca«.

Poslopje Narodne šole v Št. Petru pri Št. Jakobu v Rožu,
kjer je sedaj sirotišnica.

Prva brezžična slika o nedavnem strašnem potresu v Novi Zelandiji.
Tako je izgledala ulica v mestu Napieru po katastrofi. Ta slika je dospela z najmo-
dernejšimi tehničnimi sredstvi v Evropo, Z Nove Zelandije jo je pripeljal v San
Francisco v zapadni Ameriki brzoparnik, od tam so jo oddali brezžično v London,
odkoder je dospela z letalom v Berlin.

Cerkvica sv. Jožefa pri Borovljah.

Nedavni potres na Balkanu

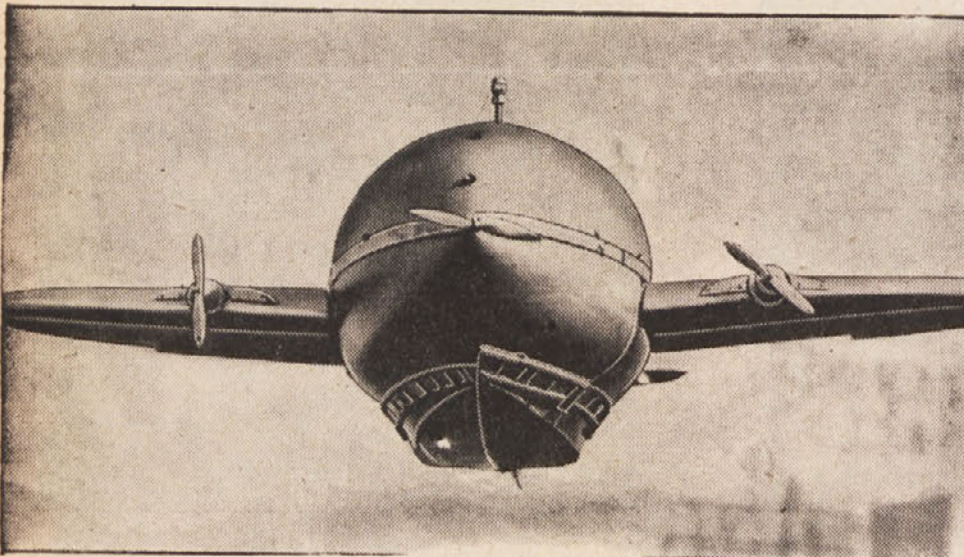
je porušil 659 hiš, poškodoval 829 oseb in je 6000 ljudi brez strehe. Zdaj so potresni sunki v Južni Srbiji ponehali, toda prebivalstvo porušenih in poškodovanih krajev še vedno bivakira v šotorih, ki jih je v glavnem dala na razpolago vojaška uprava. Popravila hiš sicer naglo napredujejo, toda v posebno prizadetih krajih je vendar še treba potrpeti v šotornih taboriščih. Vsa sreča je, da je vreme ugodno in da imajo v Južni Srbiji in Grčiji že zgodnjo pomlad.

19 smrtnih žrtev v vasi Pirovi.

Ruševine cerkve in drugih poslopij v Pirovi.

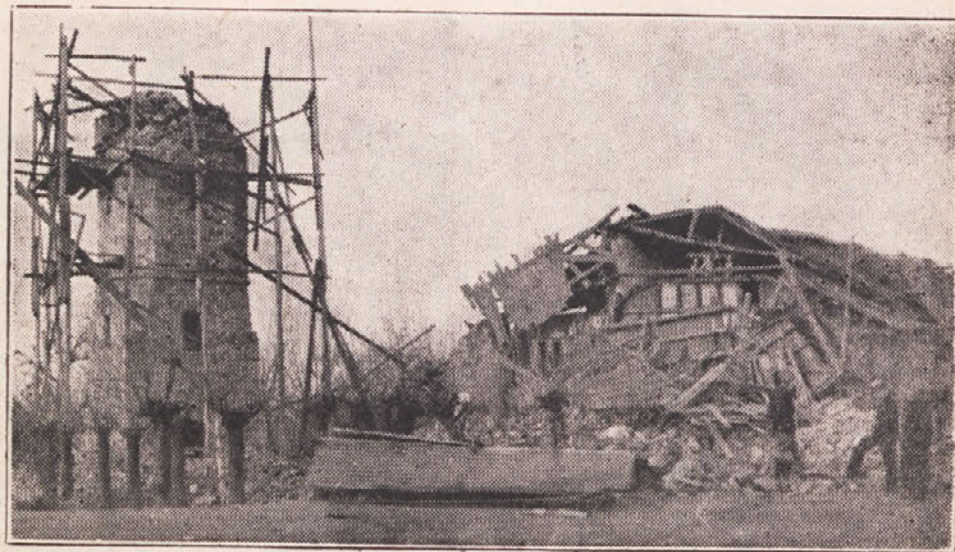

Zračna ladja bodočnosti

naj bi bilo po zamisli njenega zgraditelja Johna Hodgedona iz Los Angelesa to čudno vozilo, ki združuje v sebi na duhovito preprost način vse prednosti prekomorskih zrakoplovnih in letalskih konstrukcij. Izumitelj bo svoje »zrakoplovno letalo« v kratkem preizkusil v praksi in si obeta največjih uspehov tako glede brzine kakor stabilnosti in lahke krmilnosti.

Slavni indijski ljudski voditelj Gandhi, ki je bil dalje časa zaprt v Indiji, oznanja ljudstvu, da je z Anglijo nastopilo premirje in da bo Indija kmalu samostojna.

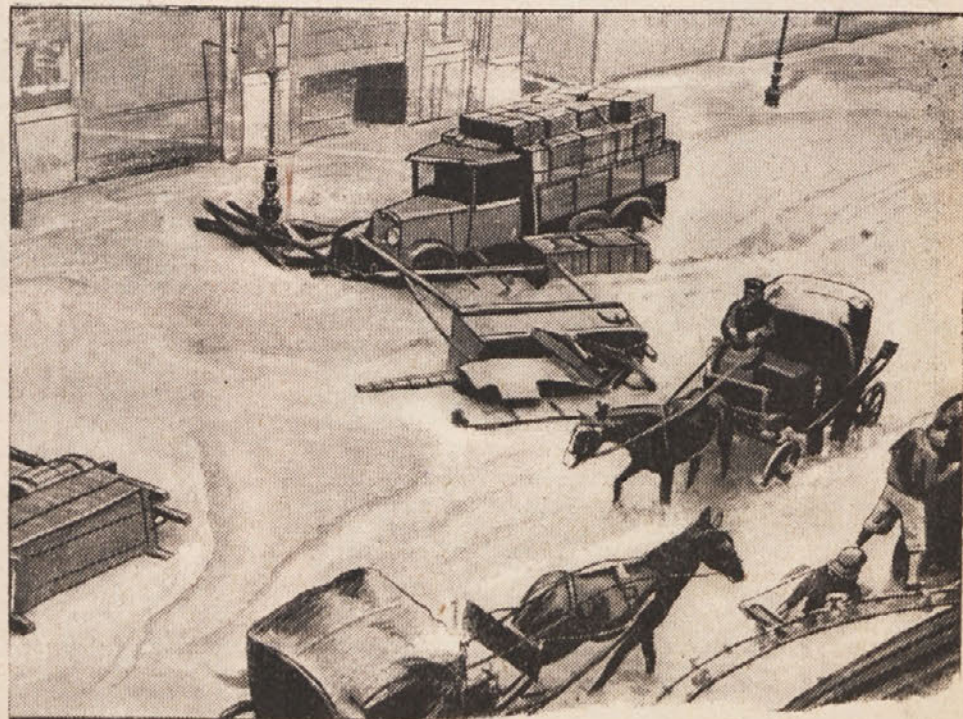

Razvaline hiš v vasi Karadjordjevu.

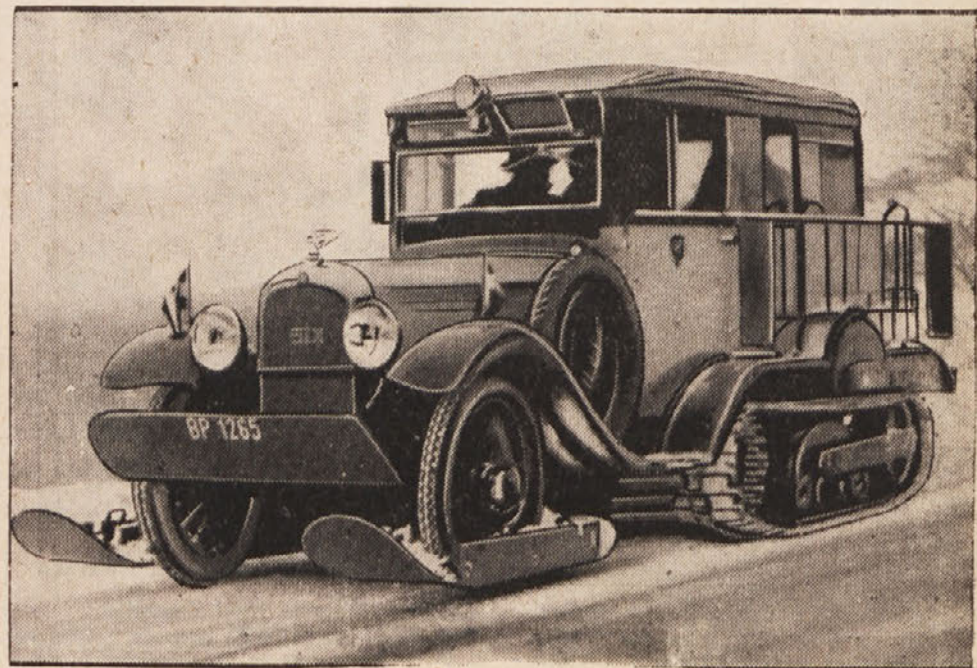

Novi papeški pečat.

Na prvem odtisu je latinski napis »Papež Pij XI«, na drugem pa sta glavi apostolov Petra in Pavla. Načrt je napravil kipar Aurelio Mistruzzi.

V Italiji, posebno na Siciliji, so nedavno pustošile velike povodnje: Slika nam kaže, kako se je voda kakor reka razlivala po ulicah mesta Palermo.

Poštni avto na saneh.

Poštna služba v zasneženih gorskih pokrajinah v Avstriji se vrši na avtomobilih, spretno prirejenih v sani.

Odmore izpolni društveni pevski zbor. — Izobr. društvo v **Železni Kapli** uprizoni na velikonočni ponedeljek ob pol 3. popoldne pri **Domniku** igro „Pod vaškim znamenjem“. Sodeluje mešani pevski zbor. — Izobr. društvo v **Šmihelu** priredi istotako na velikonočni ponedeljek dramo v petih dejanjih „Živa pokopana“ pri **Šercarju v Šmihelu**. — Izobr. društvo „Kot“ v **Št. Jakobu v Rožu** ponovi igro „Miklova Zala“ na velikonočni ponedeljek, dne 6. aprila v društveni dvorani ob 3. popoldne. Vstopnice se lahko rezervirajo pri Jošku Štikerju v Št. Petru. Igra, ki je dosegla na našem odru doslej največji uspeh, je tudi sedaj pod prav dobrim vodstvom. — Društvo slovenskih diletantov v **Boroljah** uprizoni na velikonočni ponedeljek ob 3. uri popoldne pri **Cingelcu na Trati** veseloigro „Trojčki“, v treh dejanjih. Ker boroveljskih igralcev že dolgo nismo videli na odru in se omenjena igra uprizoni prvič na Koroškem, obeta biti zelo zanimiva.

Glinje. (Krivoprisežnik). Dne 25. marca so igrali igralci Slov. čitalnice v Glinjah igro „Krivoprisežnik“. Pred prestavo je pozdravil domači g. župnik navzoče in v kratkem razložil vsebino igre. Z napetostjo smo čakali predstave, ki nas je nad vse presenetila. Ni mogoče dati posameznemu igralcu kritike, reči moramo le, da so vsi igralci svoje vloge nad vse dobro in dovršeno rešili. Tudi med odmori in pri spremembi slik niste pustili gledalce predolgo čakati. Vsa čast Vam, Glinjčani, fantom kakor dekletom igralcem. Pokazali ste, da ne kaj zmorete, zato Vas pozivljamo, da se v kratkem zopet pokažete. Le brez bojazni, pokazali ste, da nekaj znate in lahko tekmujeje še s tako dobrimi igralci. Z lepim petjem mešane zbor je bil konec predstave. Želeli je le, da bi se domačini bolj zanimali za naše prireditve in odškodovali igralce z dobrim obiskom. Svetujemo pa, da bi se ta igra v bolj ugodnem času ponovila, ker je res lepa. Hvala g. župniku za njegov trud, vsem igralcem pa častitamo!

PRAVNI VESTNIK

Novi cestni zakon

(Konec.)

Opozarjamo naše čitatelje, da se v vseh pravnih vprašanjih lahko obračajo na Politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem, Klagenfurt, Viktringerring 26, za nasvet.

Prevažanje na ta način, da sta zvezana dva obložena voza ali pa po več vozov skupaj, je prepovedano. Na obloženi voz sme biti privezan en prazen voz, ročni voziček ali pa dvokolnica. Tudi dva prazna voza se smeta zvezati skupaj. Vez mora biti močna, da ni nevarnosti, da se pretrga.

Za kmetiške gospodarske vozove je dovoljeno, da se prevažata tudi dva naenkrat, če sta le zmerno obložena.

Kako je treba voziti?

Voznik naj bo previden in naj vedno pazi na vprego. Treba je, da vprego vedno obvlada. Ako sedi voznik na vozu, si mora izbrati sedež tako, da ima prost razgled po cesti naprej in ob strani.

Po klanjih je treba zavirati. Ako je klanec strm, oziroma če je voz težko obložen, mora iti voznik peš poleg voza. Isto velja tedaj, če je vprega samo na eno vajet in ne na dve.

Na vsak način je prepovedano vozniku hoditi daleč vstrani ali pa ležati na vozu. Seveda voznik ne sme biti pijan.

Pokanje z bičem je skozi strnjene vasi prepovedano. Na prosti cesti je pokanje dovoljeno,

vendar pa ne, ako pride drugi voznik naproti.

Nevprežene živali se smejo voditi le na levi strani poleg voza ali pa za vozom. Privezane morajo biti na levi strani nevprežne živali ali pa za vozom tako, da ne ovirajo prometa. Zrebeta, ki še sesajo, pa smejo hoditi prosto.

Hitrost.

Hitrost mora biti taka, da voz ne ogroža varnosti drugih. Voznik mora paziti na to, da skozi vasi ne obrozga pešcev z blatom. Skozi strnjene vasi in po mostovih pa je hitra vožnja prepovedana. Voziti se sme tu le korakoma in ne v diru. Počasna vožnja in posebna pozornost je potrebna na križiščih in sploh na obljubljenih mestih.

Smer.

Vsak voznik se mora držati leve strani ceste. Kdor zavije na križišču na levo, se mora držati tesno leve strani in zaviti v novo smer v kratkem loku, kdor pa hoče menjati smer v desno, naj pelje preko križišča v dolgem loku tako, da pride zopet na levo stran nove smeri.

Izogibanje.

Izogibanje se vrši vedno na levo stran, in sicer se je treba izogniti tako daleč na stran, da se oba vozova lahko križata. Ako je cesta ozka, je treba pravočasno obstati. Če je potrebno, se mora eden od voznikov, kateremu je pač to najlažje mogoče, umakniti tudi nazaj.

Kdor dohiti na cesti voznika in hoče voziti naprej, se mora držati desne strani, dokler ni prehitel došlega, potem pa zopet takoj zavzeti levo stran.

Na križiščih.

Vobče velja pravilo, da ima na križišču prednost oni, ki pride z leve strani. V strnjenih krajih ima prednost oni, ki pride z glavne ceste.

Znamenja voznikov.

Ako hoče voznik na cesti obstati, mora one, ki so za njim, opozoriti s tem, da dvigne roko ali bič kvišku. Če hoče voznik obrniti ali pa menjati svojo dosedanjo smer, naj to naznani s tem, da drži desno, oziroma levo roko vodoravno v ono smer, kamor misli peljati. Če grozi pešcem nevarnost, jih je treba pravočasno opozoriti s klici.

Kdor hoče obstati z vozom na cesti, mora postaviti voz tako, da ne ovira prometa. Prepovedano je obstati na ozkih mestih, križiščih, ovinkih, mostovih, postajališčih avtobusov itd. Ako se v svrhu večje varnosti izpreže konja, se ga sme izpreči samo na notranji strani.

Vozovi brez vprege se čez noč ali pa v megli ne smejo puščati na cesti. Če se iz posebnih vzrokov to vendar zgodi, je treba poskrbeti za potrebno razsvetljavo.

Konec.

To so najvažnejše določbe prometnega zakona. Radi pomanjkanja prostora seveda ne moremo obdelati vse določbe tega obširnega zakona. Tudi bi vse posameznosti bralcev ne zanimalo. Kdor bi se zanimal za natančnejše podrobnosti, naj si nabavi koroški deželni zakon z dne 4. julija 1930.

Kakor je bilo iz naših podatkov razvidno, velja po zakonu pravilo, da je treba voziti levo in se izogibati in predvoziti pa na desno. Od 1. decembra 1932 pa stopi v veljavo obratno pravilo. Od tedaj naprej bo treba voziti desno in se izogibati, predvoziti pa na levo. Isto velja glede pritiranja tablic, luči itd. Kjer velja za sedaj pravilo: levo, bo od 1. decembra 1932 stopilo v veljavo pravilo: desno.

GOSPODARSKI VESTNIK

Važni momenti za izplačljivost prašičereje.

V sedanjem času, ko je padla cena žitu in prašičem tako nizko, da jo mogoče samo starejši ljudje pomnijo, moramo znižati naše izdatke na najnujnejše potrebe. Na zidavo novih stanovanj in hlevov ne moremo misliti, izvzemši, če je res nujna potreba. Če delamo nove svinjske hleve, jih napravimo iz lesa, čisto priprosto, ker rabimo pri tem strokovne delavce samo za napravo ogrodja, vse drugo pa izvršimo lahko sami. Zadostuje nam uta po načinu naših drvarnic, kjer napravimo stene iz desk ali drog, ki smo jih dobili pri razredčenju gozda, ali krajnikov. Obijemo jih

na notranji in zunanji strani stebrov, torej dvojno, in napolnimo vmesni prostor s šoto, žagovino, steljo itd. Za strop nam zopet zadostujejo drogi, deske ali krajniki, nabiti na obsekan les. Pozimi namečemo na strop slame, žagovine ali stelje in hlev bo dosti toplej in gotovo tudi dosti zračnej in suh, ker bo vlažen zrak pri takem hlevu uhajal lahko povsod. Potrebna okna moramo seveda napraviti in gnojnice se mora odtakati, kar se pravi, da mora biti tlo koča nepropustno. Bojmo se pri sedanjem pomanjkanju denarja dragih zidov, ker nas bo v sedanjih časih pri teh oderuških obrestih in ničnostnih cenah pridelkov spravil večji dolg na boben! Ko ni denarja niti za najnujnejše potrebe, kje ga bomo dobili za visoke obresti?

Če je količjak mogoče, je treba postaviti v hlev živali, ki res prinesejo nekaj koristi: krave, ki res dobro molzejo in se dajo tudi dobro pitati, prašiče, ki so hitre rasti in trdni. Ker prasci hitro rastejo in so kmalu spolno zreli, kupimo mlade pujske in hitro lahko nadomestimo slab material z boljšim. Kupimo lahko pri sosedu, če vemo, da ima dobro blago. V splošnem pa boljše prasce nemške plemenite in nemške poplemenitene podeželske pasme, katerih dobavo posreduje deželni kulturni svet in tudi nudi 20 do 25 odstotkov podpore pri nakupu.

Zdi se nam potrebno pripomniti, da stanejo prasci, dobavljeni od priznanih svinjerejev, okoli S 3.20 en kilogram žive teže in da je ta cena krivična, ko moramo prodajati drugi prasce za polovico cenejše. Priznavamo, da je pravično, če dosežejo svinjerejci za svoj trud višje cene ali dvakratna tržna cena pa vendar ni na mestu.

Ali nobena pasma ne uspeva brez primerne krme. Če slabo krmimo, nas tudi nobena dobra pasma ne bo privedla do cilja. Zato pridejmo veliko krompirja in pese. Krompir je s pridatkom mleka ali beljakovinske krme in malo žita izvrstna krma za pitance, pesa imenitna zimska krma za doraščene plemenske svinje in s pridatkom malo zdroba za doraščajoče plemenske svinje. Poleti je za plemenske svinje glavna krma paša, oziroma mlada detelja, lucerna in trava.

Pridelek krompirja bo visok, če pred sajenjem temeljito očistimo njivo, povlačimo do dvakrat z brano, dokler še krompir ni prevelik, in pozneje, preden ga oborjemo, še okopljemo do dvakrat z okopalnikom. Okopavanje z motiko pride predrago, ker je treba 10 do 15 delavcev, da bodo toliko okopali, kolikor storita dve osebi s konjem ali volom, ki vleče okopalnik. Gnojenje krompirju in pesi mora biti obilno in pridelek umetnih gnojil se vselej prav dobro izplača. Če ta ali oni ne more nuditi radi slabih denarnih razmer fosforove kisline in dušika, naj kupi vsaj nekaj kalijeve soli, ker posebno pesa je takozvana kalijeva rastlina, to se pravi, da rabi več kalija nego običajno druge rastline. Umetna gnojila potrosimo in povlečemo z brano že 10 do 14 dni sajenju krompirja, da more hitro delovati. Umetna gnojila se dobe v zadrugah do jeseni na kredit.

Menjava krompirja je jako priporočljiva, ker posebno v težji zemlji kmalu odpove. Tudi vrste nimamo vedno dobre in bi bilo radi tega potrebno, da si nabavimo vsaj nekaj semen več vzgojenih vrst. To nas ne bo stalo veliko, pridemo pa mogoče tako polagoma do precej boljšega pridelka pri krompirju. De-

Österreichische Glückspost

Največji avstr. loterijski strokovni list. Za vsakega imetnika srečke neobhodno potreben.

Evidenca žrebanj zastoni

za naročnike.

Celoletno S 3.—

Polletno S 1.50

Glückspostverlag (J. Prokopp) Baden, N.-Ö.

Zahtevajte številko na ogled!

7

želni kulturni svet priporoča za težko zemljo in vlažno podnebje vrsti Parnassia in Hindenburg, za lažjo zemljo pa vrste Alma. Ella in jubel, kot rumeno jedilno vrsto za vse zemljine

Modrows Preussen in kot zgodnjo vrsto Böhm's Allerfrüheste. Čehi ga imenujejo rychlík, to je hitrec.

Seme pese ne pridelujemo sami, ampak ga kupujemo, in sicer vrsti Barres Strymo ali Eckendorfer, ki dajo najboljši pridelek. Ker rabimo tudi nekaj take pese, ki se vzdrži do pozne pomladi, sadimo tudi nekaj bolj redilne pese, ki da sicer manjši pridelek, a se dobro vzdrži. Kot tako se priporoča Friedrichswerter Original Zuckerwalze.

Največja rakrana pri pridelovanju je obiranje pese, ki nam zmanjša do polovice pridelka in še več, kako zgodaj pač začnemo obirati. One brezvestne in neumne gospodinje — ne zamerite nam ta izraza, ker oba sta na mestu — ki si ne znajo drugače pomagati kakor z obiranjem in počasnim mučenjem pese z nepotrebno operacijo, naj bi počakale s to operacijo vsaj tako dolgo, dokler nima pesa že debelega korena.

Ko smo pred kratkim prišli v pogovoru z neko mlado gospodinjjo tudi na peso, je hvallila, kako je bila sosedova pesa v preteklem letu lepa. Opozorili smo jo, da je bila to samo posledica, ker se pesa ni obirala in da naj tudi ona obiranje opusti. Odgovorila nam je: Obirala bom, samo pozneje bom začela. Lani, ko je pomagala pri sosedu rvati peso, se je menda že navduševala za neobiranje. Gospodinje ste v to, kar ste nekdanj delale, tako zagrižene, da niti svojim očem ne verjamete več. To mora prenehati!

Boljše je saditi peso takoj na polju v vrstah kakor presajanje. Važno pa je v tem slučaju, da peso hitro okopljemo in da jo, kar je je odveč, odstranimo. Če za to delo nimamo časa, je boljše, da jo sejemo v zelenjadnem vrtu in pozneje presajamo. Ako se ta ali ona gospodinja ne upa izhajati brez obiranja, naj ima nekaj pese sejane na polju in to naj puli, ono pa, ki jo je namenila za zimo, naj pusti pri miru. Te brazde ni treba saditi v veliki razdalji. Zadoštuje četrt metra. Peso za poletno krmo naj bi ne sadili vso naenkrat, temveč v presledkih od 14 do 14 dni, da jo bomo imeli celo leto na razpolago in da ne postane starikava. Vendar še enkrat poudarjamo: Pri mladi detelji in lucerni nam uspevajo svinje veliko boljše nego pri pesinem pločju.

RAZNE VESTI

Drobne vesti. Za spravljjanje snega v letošnji zimi je bilo na Dunaju v obratu 14 avtomobilskih snežnih plugov, 221 motornih in 250 konjskih. Podnevi je kidalo sneg 16.488 delavcev, ponoči pa 663. Spravljanje snega je stalo dunajsko občino 1.6 milijona S. Koliko je izdal za spravljjanje snega Celovec, še nismo slišali. — V Košicah na Českoslovaškem se je dogodila strahovita nesreča. Kmet Zadomirski, ki je bil zelo prehlajen, je poslušal nasvet svojih sosedov, naj se vleže v peč. To je storil in v peči zaspal. Njegova žena, ki ni o tem ničesar vedela, je v peči zakurila, da bi pekla kruh, ter nato odšla v mesto. Ko se je vrnila, je našla svojega moža mrtvega. — Nadškof dr. Jeglič se je hotel peljati v Gorico k proslavi 25 letnice škofovanja dr. Frana Sedeja, knezonadškofa goriškega. V Podbrdu mu Italijani niso pustili nadaljevanje vožnje in se je moral vrniti. — Pred kratkem so v Tušilovici odkrili železno rudo. Ruda vsebuje 49 do 60 odstotkov železa. Rudo bodo pošiljali v topilnice v Györu na Madžarskem. Zaenkrat dela 50 delavcev, v kratkem pa bo število naraslo na 200. — Neki lizbonski list poroča, da je v vasi Ereyes neka kmetica porodila 7 otrok, ki so bili vsi ženskega spola in so bili mrtvi že ob proroju. Zdravniki se izredno zanimajo za ta slučaj, ki bo bržkone edini v zgodovini človeštva. — V Kisköresu, v veliki madžarski ravnini, je padel te dni „krvav dež“. Sledovi krvave barve so se videli na perilu, na zidovih, na čebelah, ki so se vrstile v panje v dežju, itd. Gre za vulkanski prah, ki je padal iz oblakov, pomešan z vodo.

Drugo prekosibirsko železnico namerava graditi sovjetska Rusija. Do otvori trgovini neizmerne severosibirske gozdove in bogata ležišča raznih rud, namerava graditi železnico, ki bo vezala Moskvo ali Leningrad z Vladivostokom preko severosibirskih pokrajin ob Obu,

Irtišu, Tugaski in Leni ter se bo pri Habarovsku združila s staro prekosibirsko železnico. Dolga bo približno 8000 km in bo tvorila izhodišče za 90.000 km rečne plovbe severosibirskih rek. Pot med Moskvo in Sibirijo se bo s to železnico skrajšala za 2000 km. Tudi preskrba države in inozemstva s sibirsko pšenico bo na ta način zelo olajšana. Uresničenje tega načrta bo zahtevalo velikanskih žrtev, truda in vztrajnosti, bo pa obenem dokaz velikih sposobnosti in napredka ruskega naroda.

Gospod Bog in Nemec. Nemci uživajo kljub vsemu v svetu sloves pametnega in treznega naroda. Njih voditeljem sicer svet ne more priznati teh lepih lastnosti, ker so v letih 1914 do 1918 pokazali svojo popolno brezumnost in politično nezrelost. Znano je, da je Bethmann-Hollweg, predsednik nemške vlade, označil svetovno vojno kot končni obračun med slovanstvom in nemštvom, pozabljač, da je v nemški armadi na tisoče in tisoče Poljakov in da je vojska avstrijskega zaveznika po večini slovanska. Isti kancelar je izustil tudi znano krilatico, da je mednarodna pogodba, ki jo je podpisala tudi Nemčija, le krpa papirja. V Lipskem izhaja narodno-socialistični „Nemško-narodni katekizem“, ki priobčuje naslednjo zahtevo nemškega učiteljstva za reformo nemškega šolstva: „Pred vsem je potrebno,“ pravijo nemški učitelji, „razdeliti učence po njih plemenskih vrednostih. V šolo naj se sprejmejo le svetopoliti in plavalasi otroci, zastopniki azijsko-junaške rase. Pouk naj se začne z molitvijo, ki jo je priporočil turinški minister Frick in ki poveličuje nemškega človeka. Zgodovinski pouk naj se začne z Germani, ki so bili najplemenitejši in najodličnejši narod na svetu. Nemci kot njihovi potomci smejo zato in morajo zahtevati zase prvo mesto v svetu. Pri verouku naj se sv. pismo stare zaveze odstrani popolnoma. Kristusov nauk pa se naj očisti vsega židovskega. V zvezi s tem je treba dokazati mladini, da je bil Jezus German in da je sam gospod Bog pravi pravcati Nemec po občevelnem in materinem jeziku.“

Voje priprave Nemčije. Dva francoska častnika sta izdala knjigo, v kateri pravita, da je nemška vlada takoj po podpisu versailske mirovne pogodbe naročila generalu v. Seecktu, naj obnovi vojaško organizacijo nemške države. Ta vojskovodja je naravnost s čudežno sposobnostjo in spretnostjo znal v najkrajšem času premostiti vse težave in doseči sijajne uspehe. Kljub vsem strankarskim borbam je generalu von Seecktu uspelo organizirati disciplinirano vojsko, ki šteje preko enega milijona vojakov, brez ozira na rezerve in razna društva, od katerih so najbolj močni „Kriegervereine“ in „Regiments-Vereine“. Skupna bojna sila današnje Nemčije šteje preko 3 milijone vojakov, ki se dajo v trenutku postaviti na bojno polje. Toda človeška sila je za Nemčijo le drugovrstnega pomena. Imela bo le nalogo, da podpira operacije kemijsko-letalske ofenzive. Nemška vojna industrija deluje s polno paro in dosegla je takšen razvoj, da se z Nemčijo v tem pogledu ne more kosati nobena druga sila. Na ozemlju Berlina, Dresdena, Erfurta in Hanovera je zrastle v zadnjih letih nebroj majhnih tovarn, ki morejo zalagati z vojnim materijalom 3 milijone vojakov. Nemčija je do danes ustvarila 60.000 km dolgo mrežo letalskih prog. Letalstvo je pri njej boljše in silnejše organizirano nego kjerkoli drugod na svetu. Državi se je posrečilo združiti vsa društva za letalski promet v eno samo silno organizacijo — „Lufthansa“. Tako je država monopolizirala vse civilno in trgovsko letalstvo ter ga postavila pod svojo nadzorstvo. Še vse bolj strašno orožje v nemških rokah pa je kemija. Nemčija proizvaja v svojih tvornicah takšne strahotne pline, da zmoreta dve toni takega plina iz višine 2 m v pol ure zastrupiti zrak na ozemlju, kakršno je pariško, da ne pomaga proti takemu plinu nobena maska. Plin se dvigne do višine 35 metrov. Posebno strašen učinek ima bomba elektron, s katero se da zažgati celo mesto. Takšna bomba tehta komaj 1 kg. Ko pa se vžge, razvije do 3000 stopinj C vročine. Sto letal, opremljenih s takšnimi bombami, more povzročiti 17.000 požarov. Če uspe le petim takim letalom priti do Pariza, lahko povzroči, da nastane v Parizu obenem 800 požarov. Eksplozivi, ki si jih je iznašla Nemčija, so tako strašni, da proderejo 19 do 24 m v zemljo. Z ozirom na to, da Francozi Nemcev ne marajo, bo v tej knjigi gotovo mnogo pretiranega.

Slamo (povezano) ima na prodaj Janez Fric, p. d. Huber v Glinjah, pošta Ferlach. 67

VABILO

na igro

Pod vašim znamenjem

ki jo uprizori Izobraževalno društvo „Zarja“ v Železni Kapli

na velikonočni ponedeljek, dne 6. aprila 1931 ob pol 3. uri popoldne v dvorani pri Domniku v Železni Kapli.

Tudi mešani pevski zbor bo zapel med odmori nekaj okroglih.

K obilni udeležbi vabi ODBOR.

VABILO

na

REDNI LETNI OBČNI ZBOR

Šentjakobske posojilnice v Rožu, registrovane zadruge z neomejeno zavezo, ki se vrši v nedeljo, dne 12. aprila 1931 ob 3. uri popoldne v Narodnem domu.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Odobritev računskega zaključka za leto 1930.
3. Slučajnosti.

Ako ob določeni uri ta občni zbor ne bi bil sklepčen, se vrši v času, ki ga določajo pravila, na istem mestu in z istim dnevnim redom drugi občni zbor, ki bo veljavno sklepal neglede na število navzočih zadržnikov.

K obilni udeležbi vabi

načelnstvo.

Izobraževalno društvo v Šmihelu nad Pliberkom.

Halo, halo! Kaj pa je? Novo, novo!
Drama v petih dejanjih

Živa pokopana

na velikonočni ponedeljek, dne 6. aprila 1931 popoldne pri Šercarju v Šmihelu.

Ker se igra šele prvič na Koroškem in nudi nebroj pretresljivih prizorov, naj si jo vsak ogleda!

Vljudno vabi vse okoličane ODBOR.

OTVORITEV TRGOVINE.

Naznanjam cenjenemu občinstvu, da sem
v **Lidmanskyygasse 39,**

nasproti ljudski kuhinji (Volksküche) otvoril

trgovino z vsemi kuhinjskimi in hišnimi potrebščinami.

Prodajal bom samo prvovrstno robo po najnižjih cenah.

Zagotavljam svojim cenj. odjemalcem, da bom najboljše postregel in se priporočam za obilen obisk.

S spoštovanjem:

Matevž Seher.

Službo dobi.

Kot nakupovalcem ovčje volne

In zastopnikom največjega avstr. podjetja te vrste se nudi posebno kmetom ali njihovim sinovom pa tudi drugim, pri kmetih znanim in pri njih zaupanje uživajočim marljivim osebam, posebno južno Drave, osobito v okraju Pliberku, lep zaslužek pri takojšnji delovni možnosti. — Prosilci pišejo takoj na

Geschäftshaus der Tuch-Textilfabrikniederlage Jakob Schachinger, Linz. O.-Oe., Landstrasse 54/56.

Nobeno gospodarstvo

brez

Oekonom-mlina

Zahtevajte doposiljavev prospekta od H. Hammerschmied, Ernstbrunn 14. N. Oe.

Zastopnike pošljemo k Vam. Predvaja se zastonj.